

Aston, jako kdyby jej včera odstavil James Bond. Nikde nejsou zábradlí, řetězy ani lana

Mekka veteránů

Emil Frey Classic a Swiss Car Register

Novou Mekku pro milovníky veteránů a důstojný stánek pro svou sbírku právě otevřela i v Česku aktivní firma Emil Frey AG. Nové muzeum a sídlo firmy založené v roce 1924 se nachází necelou půlhodinku po dálnici od Zürichu, poblíž nádraží Safenwil.

Emil Frey Classics

Obchodní úspěchy umožnily již zakladateli firmy Emilu Freyovi nashromáždit pěknou řádku výjimečných převážně anglických automobilů a jeho syn Walter, dnes předseda správní rady, ve sbírce pokračuje. Nedostatek místa ve vlastních garážích a šťastná náhoda umožnily koupit budovu bývalé textilní továrny nedaleko od hlavního sídla.

Rozhodnutí o založení a prezentaci vlastní veřejné sbírky šlo ruku v ruce s rozhodnutím vedení firmy rozšířit své pole působnosti a obchodovat i s veterány. Aktuální situace na trhu ji samozřejmě silně nahrává. Současný tým renovátorů čítá zatím deset odborníků, to je ale jen začátek.

Po citlivé renovaci budovy při zachování průmyslového rázu se haly naplnily více než 60 vozy stále expozice. Vedle astonů, lagond

a jaguarů převážně z poválečné doby tam stojí i jeden Land Rover 86. Vzácný není jen tím, že má na tachometru garantovaných 12 000 mil, ale že tento vůz z roku 1954 patřil Siru Winstonu Churchilovi. Některé exponáty, např. japonské provenience, dokumentují osm desítek let vývoje dovozní firmy Frey. Nejstarší vůz v muzeu je právě z roku jejího založení. Výstavku doplňuje řada vintage motorek a jízdních kol.

Součástí muzea jsou i restaurátorské dílny a „Oldtimer-Hotel“, hala umožňující zájemcům svá auta na delší dobu profesionálně skladovat. Další hala zvaná „Event-Center“ zabírá celé podlaží a pojme až 500 účastníků firemních akcí nebo je k dispozici k pronájmu. Showroom slouží nejen prodeji veteránů, ale i pro setkání na komorních akcích. Poblíž vznikají moderní dílny firmy Roos Engineering, vyhlášeného specialisty pro vozy Aston Martin a Lagonda.

Showroom slouží k setkávání, poradenství a prodeji oldtimerů

Historii a vývoj firmy Emil Frey dokumentují názorné nástěnky

V rohu je umístěný nejlehčí závodní jaguar, jaký byl kdy vyroben

Na plejádě roverů navazují jaguary

Swiss Car Register

V budově nového muzea se nachází sídlo nadace Swiss Car Register, jehož součástí je nezávislý spolek Swiss Car Register Asociacion a jeho obrovský archiv. Základem sbírky dokumentace o automobilech z celého světa, časopisů, katalogů, prospektů a velké knihovny byl archiv karosářské dílny Wolblaufen, firmy Schenk a dalších švýcarských automobilových podniků. Archiv obsahuje 50 tun z velké části unikátních materiálů a je instalován na ploše téměř tisíc metrů čtverečních!

Klub má k dispozici čtyři patra, rozdělená tematicky na knihovnu, časopisy, pracovny, plány a fotografie. Vitríny s obměňovaným obsahem jsou roztroušeny po celém archivu, takže každý návštěvník si pro sebe najde atraktivní téma.

Urs-Paul Ramseier, potomek slavné karosárny a nynější prezident SCR, vysvětluje: „SCR zastřešuje tři hlavní zájmy – archiv švýcarských automobilů, archiv švýcarských karosáren a podniků ‚Montage suisse‘. Vytyčeným cílem je zachování znalostí o těchto třech odvětvích a kontakt se zájmovými skupinami a jednotlivci z celého světa, kteří u SCR hledají oporu

Ve vstupní hale sbírky v Safenvilu vítá návštěvníky unikátní landrover, který dříve patřil Winstonu Churchillovi

a informace. Už se na nás obrátili i veteránisté z České republiky, naposledy v souvislosti s náročnou rekonstrukcí prastarého delahaye,“ dodává pan Ramseier.

SCR má ve stálé veřejně přístupné knihovně 5746 svazků knih o automobilech, především monografií, o technice, karosářství, ale i dílenské manuály téměř

Jag SS 100, vzácný modrý Wolseley Hornet Special z roku 1934

Vysoce ceněnou Toyotu 2000 GT vlastní muzeum hned ve dvou barvách

Emil Frey Group se zabývá převážně dovozem a prodejem nových automobilů, dnes již 21 značek. Mezi nimi jsou nejen noblesní jména jako Bentley, Aston Martin, Jaguar nebo Mercedes, ale i Škoda, VW nebo Lexus a další japonské značky. Frey se angažuje v servisu automobilů, financování a pojišťovnictví. Firma je dodnes 100% v rodinných rukou. Skupina Frey zaměstnává kolem 6000 spolupracovníků a v roce 2012 generovala obrát přes 220 miliard korun.

všech značek světa. Díky dárcům se archiv stále rozšiřuje, aniž by ztrácel na přehlednosti, což je možné pouze ve spolupráci se specialisty na archivování a digitalizaci.

Aerodynamika se do jisté míry vyvíjela na švýcarské půdě – vždyť otec proudnicových karoserií Paul Jaray tu byl doma. Dědictví jeho a dalších průkopníků aerodynamiky zpracovával po celý život Hans-Peter Bröhl. Nedávno předal svůj celý archiv do rukou SCR. Po roztržení podkladů a rozboru jeho práce odborníky z klubu se Bröhl poděkoval slovy: „Konečně teď všechno lehce najdu.“

Není moc známé, že se ve Švýcarsku od přelomu 19. a 20. století vyrábělo přes sedmdesát(!) značek automobilů, mezi nimi i věhlasné Martini, Turicum nebo Pick-Pick, od nejmenších, jako byl Rapid, až po nejluxusnější supersporty Monteverdi. Obdobný počet (74) karosářských dílen odívalo až do šedesátých let podvozky pro movité zákazníky. Mezi nimi je několik světově proslulých značek jako Gangloff, Graber, Reinbold und Christé, Ramseier, Tüscher und Worblaufen (viz MJ 2014/4). Vysoce kvalitní Montage Suisse obstarávalo pět podniků (AMAG, Holka, GM, Risch a Saurer) a ty montovaly vozy značek jako Buick, Cadillac, Chevrolet, La Salle, Opel, Oldsmobile nebo Packard, Chrysler, De Soto, Dodge, Plymouth a další.

Členové SCR jsou vesměs odborníci a teoretici na slovo vzatí. Většina vlastní též nejednoho veterána, ale není to podmínkou členství. Mnozí z nich jsou členové porot na soutěžích elegance jako Villa d'Este nebo Pebble Beach, funkcionáři FIVA a spoluorganizátoři proslulých závodů (např. Klausenpass). „Ochota poradit a vstřícnost je u nás samozřejmostí,“ potvrzuje pan Ramseier závěrem. Swiss Car

Register disponuje útulnou podkrovní místností, sloužící setkání odborníků a zájemců o informace a odehrávají se zde i menší klubové akce.

Erudovaným průvodcem pro návštěvníky Archivu SCR je Felix Aschwanden. Sám je jedním z viceprezidentů FIVA. Jeho chloubou je na světě jedinečná sbírka čísel podvozků a motorů téměř všech značek světa. Tyto údaje jsou dnes důležitější než kdy předtím. Posledním úspěchem je spolupráce na evidenci těchto údajů mezi USA a evropskou organizací. I logisticky se jedná o jedinečný projekt. Balíky dokladů se transportují přes oceán v kontejnerech spolu se vzácnými auty, které se pak účastní nejrůznějších akcí. „Tak se dá spořit na výdajích,“ dodává s úsměvem pan Aschwanden.

Safenwil leží 50 kilometrů od Zürichu směrem na Bern, mezi Luzernem a Basilejí. Návštěva muzea je možná každé druhé pondělí v měsíci, od 17 do 21:30 h, a proto ji doporučuji spojit s luzernským Verkehrshaus a basilejským Pantheonem.

Více informací na www.emilfreyclassics.ch a www.swisscarregister.ch.

Dr. Jiří W. Pollak, sc.

Foto: autor a Emil Frey Classics

Event Center. Uprostřed sálu určeného pro větší akce stojí další 50letá Toyota 2000 GT, první sportovní vůz této značky

V knihovně archivu Swiss Car Registru se nachází 5746(!) převážně monografických knih o automobilových značkách a karosářích